

CLOENDA DEL I CONGRÉS DEL MÓN RURAL

Barcelona, 6 de maig de 2006

Aquests tres dies culmina la feina, la molta feina, de més d'un any d'aquest Congrés, impulsat pel Govern de la Generalitat però que ha estat molt més que un congrés de l'actual Govern. S'hi han implicat l'Administració de l'Estat, l'Administració local, agents socioeconòmics, entitats, universitats, fundacions, empreses privades, professionals de prestigi i moltes i moltes persones que hi han dedicat temps i treball.

I, per què aquest esforç generalitzat? La resposta és senzilla: perquè Catalunya ho necessitava. Ho necessitàvem tots, de fet. Des de feia molts anys, el país mirava d'avançar sense segurament parar gaire atenció a la seva terra, potser fins i tot sense escoltar-la, sense parar atenció al món rural. I entenguin que aquesta frase no és una crítica política. En tot cas, hauria de ser una autocrítica política. El país va molt més enllà dels polítics. Escoltar la terra és una obligació generalitzada i va adreçada a tots els sectors que influeixen en la vida del país.

Hem estat immersos en altres debats, hem estat atents a altres processos que tenien lloc en el món, en el món global. La globalització, la Unió Europea, les relacions amb l'Estat i tants altres temes anaven centrant l'atenció del país, perquè tocava, perquè Catalunya no es podia quedar enrere. I és cert que no podíem quedar enrere. Però també és cert, en certa manera, que ens en vam deixar un, de tema: el del territori, el del nostre territori, el de com afectava tot allò que discutíem el món rural. No vull dir que ho deixéssim de banda, però no era un factor principal.

Fins i tot, aquest Congrés d'un any ha quedat, com tantes coses en aquest país, molt de temps tapat pel procés de l'Estatut. I és cert: l'Estatut marca les regles de joc, marca el joc d'autogovern de

Catalunya dels propers anys. Però allò que es deriva d'aquest Congrés també determinarà molt el futur de Catalunya els propers anys.

Aquest Congrés és una mirada endins, sense deixar de mirar enfora, però és una mirada a la salut del país, és una revisió dels fonaments de l'edifici de la Catalunya del segle XXI, perquè el món rural ocupa la major part del territori i es veu afectat de manera directa o indirecta per cada política que s'implementa a Catalunya, per cada decisió, fins i tot per cada variació en els costums i les formes de vida de la nostra societat. Era, doncs, urgent parar-hi atenció.

D'aquest Congrés se'n derivaran moltes coses. Potser no totes a curt termini, però de segur que a partir d'ara qualsevol impuls polític d'aquest país haurà de tenir en compte i tindrà en compte el món rural, perquè el món rural apareix com una realitat transversal present a tota la política pública. No és només una qüestió d'agricultura, que és fonamental, per descomptat, sinó que en el món rural s'hi han de tenir en compte també les polítiques de treball, de joventut, de medi ambient, d'infraestructures, de salut, d'educació –quina gran importància que té, l'escola rural!–, de noves tecnologies –la banda ampla, quina gran necessitat!–, de recerca, de desenvolupament, de comerç o de turisme, per no parlar de la Unió Europea i de la manera com ens afecta, o del suport als petits municipis.

I quan dic «s'ha de tenir en compte» em refereixo no solament a no oblidar-nos-en. Em refereixo a considerar el món rural com una de les columnes vertebrals del país i, per tant, com un dels elements centrals de tota decisió.

Certament, la majoria de la població catalana viu concentrada en grans ciutats, en àrees urbanes, i, com ha demostrat l'enquesta –permetin-me que aquí en digui «l'enquesta»– de la imatge del món rural a Catalunya, la majoria de la població es guia sovint, potser, per massa tòpics i viu d'esquena al món rural.

També els mitjans de comunicació de masses –i no m’hi aturaré perquè ja n’han parlat experts i en parlaran també després– viuen d’esquena a la realitat que escapa de les grans àrees urbanes. Però cal recordar-ho: un país no és només un conjunt de persones, i, encara menys, un país no és només un producte interior brut. Catalunya la formen les seves persones, i tant!, però també la seva terra, també els seus paisatges, també la seva cultura. Una gent, un territori.

I permetin-me una reflexió just aquí, en aquest moment. Fa temps que es parla, com un dels elements de la política a Catalunya, del reequilibri territorial. Sincerament, crec que és un concepte que ha quedat ja absolutament desfasat, entre altres coses perquè l’equilibri territorial no existeix. No es pot reequilibrar quan, de fet, no subsisteix.

Ha arribat l’hora, el torn, d’aconseguir, és a dir, de construir, aquest tan reclamat equilibri, per justícia social, però també perquè per a la Catalunya del futur, la que vol progressar i avançar, per a la Catalunya del segle XXI, aquest equilibri és tan imprescindible com l’aigua.

En el fons, des de molts àmbits, construïm la Catalunya del segle XXI, però només podrem fer-ho si tenim clar que la Catalunya del segle XXI o s’equilibra de manera correcta des de l’origen o perdrà força: equilibri entre el litoral i l’interior, equilibri entre la Catalunya urbana i la Catalunya rural, etcètera. Això acabarà essent l’equilibri territorial.

I una darrera reflexió, si m’ho permeten, al fil també del que apareixia en l’enquesta aquesta setmana, i aniré de l’anècdota al concepte. Sembla que la majoria dels consumidors quan compren aliments no es fixen en l’origen dels productes. Parteixo d’aquesta dada perquè crec que ens serveix per a moltes altres activitats del món rural. I la resposta és en la qualitat, o, millor encara, en la consciència d’aquesta qualitat. Ens cal aconseguir que quan parlem del món rural català, en lloc dels tòpics actuals, a qualsevol persona això la remeti al terme «qualitat». Deixin-me ser una mica informal: és a dir, si ho busquéssim

al diccionari de sinònims, «qualitat» seria equivalent a «món rural català». És aplicable al turisme, als serveis, als productes, a l'agricultura, i és aplicable a moltes coses que hem sentit fa uns moments o que se'ns poden ocórrer.

El món globalitzat cada dia hi entén menys, de competitivitats clàssiques. El que vol és connectar aportacions diferents, i d'aquí la gran oportunitat de les nacions, dels pobles, que mantenen una identitat pròpia i diferenciada. I el món rural no n'és cap excepció. Si vol, i necessitem que vulgui, tenir un paper en aquest món globalitzat, el món rural necessita mantenir la seva identitat i atorgar-hi referència de qualitat. No solament ser-ho, que ja ho és. Ha de ser-ho per tothom, en la consciència col·lectiva.

Cal vendre món rural. En molts casos es fa, hi insisteixo, com s'ha explicat a bastament i penso que de manera brillant, però encara queda molt per fer. És un dels molts reptes que té Catalunya i que aquest Congrés ens permet situar en el centre de l'atenció política i mediàtica. Comporta molta feina i, el que és més difícil, comporta també canviar algunes i determinades mentalitats. Però estic segur que ho aconseguirem.

Aquests dies tanquem el primer pas, però aquest primer pas ha significat l'obertura de moltes portes, ha significat descobrir molts camins que cal recórrer.

Per tot plegat, vull agrair a tothom tota la feina que s'ha fet, felicitar-los per aquest primer pas. Vull també animar-los a fer els següents passos. El somni d'aquesta Catalunya moderna, eficaç, emprenedora, solidària, justa, sostenible, en el fons d'aquesta Catalunya equilibrada en tots els seus àmbits, és una feina de totes i de tots. Som-hi, doncs.

Moltes gràcies.